RAEBVerat dictis Tritonia ta-
libus aures,
Carminaq; Aonidum, iustamq; pro-
bauerat iram.
Tum secũ, laudare parũ est, laudemur
Numia nec sperni sine pœna nr̃a sinamus (& ipsæ.
Mæoniæq; animum fatis intendit Arachnes, 5
Quam sibi lanificæ non cedere laudibus artis
Audierat, non illa loco nec origine gentis
Clara, sed arte fuit, pater huic Colophonius Idmon
Phocaico bibulas tingebat murice lanas.
Occiderat mater, sed & hæc de plebe, suoq; 10
Aequa viro fuerat, Lydias tamen illa per vrbes
Quæsierat studio nomen memorabile, quamuis
Orta domo parua paruis habitabat Hypæpis.
Huius vt aspicerent opus admirabile sæpe
Deseruere sui nymphæ vineta Timoli 15
Deseruere suas nymphæ pactolides vndas.
Nec factas solum vestes spectare iuuabat,
Tunc quoq; cum fierent, tantus decor affuit arti.
Siue rudem primos lanam glomerabat in orbes,
Seu digitis subigebat opus, repetitaq; longo 20
Vellera mollibat nebulas æquantia tractu,
Siue leui teretem versabat pollice fusum,
Seu pingebat acu, scires a Pallade doctam.
Quod tamen ipsa negat, tantaq; offensa magistra
Certet ait mecum, nihil est quod victa recusem. 25
Pallas anum simulat, falsoq; in tempora canos
Addit, & infirmos baculo quoq; sustinet artus.
Tunc sic orsa loqui, non omnia grandior ætas,
Quæ fugiamus habet, seris venit vsus ab annis.

30 Consilium ne sperne meum, tibi fama petatur
Inter mortales faciendæ maxima telæ.
Cede deæ, veniamq; tuis temeraria dictis
Supplice voce roga, veniam dabit illa roganti.
Aspicit hanc toruis, inceptaq; fila reliquit,
35 Vixq; manus retinens confessam vultibus iram
Talibus obscuram resecuta est Pallada dictis.
Mentis inops, longaq; venis confecta senecta,
Et nimium uixisse diu nocet, audiat istas,
Si qua tibi nurus est, si qua est tibi filia, voces.
40 Consilij satis est in me mihi, neve monendo
Profecisse putes, eadem est sententia nobis.
Cur non ipsa venit? cur hæc certamina vitat?
Tunc dea venit, ait, formamq; remouit anilem.
Palladaq; exhibuit, venerant numina nymphæ,
45 Mygdonidesq; nurus, sola est interrita virgo.
Sed tamen erubuit, subitusq; inuita notauit
Ora rubor, rursusq; euanuit, vt solet aer
Purpureus fieri, cum primũ aurora mouetur,
Et breue post tempus candescere Solis ab ortu.
50 Perstat in incœpto, stolidæq; cupidine palmæ
In sua fata ruit, neq; enim Ioue nata recusat,
Nec monet vlterius, nec iam certamina differt.
Haud mora, consistunt diuersis partibus ambæ,
Et gracili geminas intendunt stamine telas.
55 Tela iugo iuncta est, stamen secernit harundo.
Inseritur medium radiis subtegmen acutis,
Quod digiti expediunt, atq; inter stamina ductũ
Percusso feriunt insecti pectine dentes.
Vtraq; festinat, cinctæq; ad pectora vestes,
60 Brachia docta mouent studio fallente laborem.

Illic & tyrium, quæ purpura ſenſit ahenum
Texitur, & tenues parui diſcriminis vmbræ.
Qualis ab imbre ſolet percuſſus ſolibus arcus
Inficere ingenti longum curuamine cœlum,
In quo diuerſi niteant cum mille colores, 65
Tranſitus ipſe tamen ſpectantia lumina fallit.
Vſq; adeo q̃d tangit idem eſt, tamẽ vltima diſtant.
Illic & lentum filis immittitur aurum,
Et vetus in tela deducitur argumentum.
Cecropia Pallas ſcopulum mauortis in arce 70
Pingit, & antiquam de terræ nomine litem.
Bis ſex cœleſtes medio Ioue ſedibus altis
Auguſta grauitate ſedent, ſua quenq; deorum
Inſcribit facies, Iouis eſt regalis imago.
Stare deum pelagi, longoq; ferire tridente 75
Aſpera ſaxa facit, medioq; e vulnere ſaxi
Exiluiſſe ferrum, quo pignore vendicet vrbem.
At ſibi dat clypeum, dat acutæ cuſpidis haſtam,
Dat galeam capiti, defenditur ægide pectus,
Percuſſamq; ſua ſimulat de cuſpide terram 80
Edere cum baccis fœtum canentis oliuæ.
Mirariq; deos, operis victoria finis.
Vt tamen exemplis intelligat æmula laudis,
Quod precium ſperet pro tam furialibus auſis.
Quattuor in partes certamina quattuor addit. 85
Clara colore ſuo breuibus diſtincta ſigillis.
Threiciã Rhodopen habet angulus vnus, & Hemũ,
Nunc gelidos montes, mortalia corpora quondã,
Numina ſummorum ſibi qui tribuere deorum.
Altera pygmææ fatum miſerabile matris 90
Pars habet, hanc Iuno iuſſit certamine victam

Esse gruem, populisq; suis indicere bellum.
Pinxit & Antigonen ausam contendere quondã
Cum magni consorte Iouis, quam regia Iuno
95 In volucrem vertit, nec profuit Ilion illi,
Laomedonve pater, sumptis quin candida pẽnis
Ipsa sibi plaudat crepitante ciconia rostro.
Qui superest solus Cynaran habet angulus orbũ.
Isq; gradus templi natarum membra suarum
100 Amplectens, saxoq; iacens lachrymare videtur.
Circuit extremas oleis pacalibus oras.
Is modus est, operisq; sua facit arbore finem.
Mæonis elusam designat imagine Tauri
Europam, verum taurum, freta vera putares.
105 Ipsa videbatur terras spectare relictas,
Et comites clamare suas, tactumq; vereri
Assilientis aquæ, timidasq; recondere plantas,
Fecit & Asterien aquila luctante teneri.
Fecit olorinis Ledam recubare sub alis.
110 Addidit vt Satyri cælatus imagine pulchra
Iuppiter implerit gemino Nycteida fœtu.
Amphitryon fuerit cum te Tirynthia cepit.
Aureus vt Danaen, Asopida luserit ignis.
Memnosynen pastor, variusq; Deolida serpens.
115 Te quoq; mutatum toruo neptune iuuenco
Virgine in æolia posuit, tu visus Enipeus
Gignis & Aloidas, aries Bisalpida fallis.
Et te flaua comas frugum mitissima mater
Sensit equum, te sensit equum crinita colubris
120 Mater equi volucris, sensit delphina Melantho.
Omnibus his faciemq; suam, faciemq; locorum
Reddidit, est illic agrestis imagine Phœbus.

Vtq; modo accipitris pennas, modo terga leonis
Gesserit, vt pastor Macareida luserit Issen.
Liber vt Erigonen falsa deceperit vua, 125
Vt Saturnus equo geminum Chirona crearit.
Vltima pars telæ tenui circundata limbo
Nexilibus flores ederis habet intertextos.
Non illud Pallas, non illud carpere liuor
Possit opus, doluit successu flaua virago. 130
Et rupit pictas cœlestia crimina vestes.
Vtq; Cytoriaco radium de monte tenebat,
Ter, quater Idmoniæ frontē percussit Arachnes.
Non tulit infœlix, laqueoq; animosa ligauit
Guttura, pendentem Pallas miserata leuauit. 135
Atq; ita, viue quidē, pende tamē improba, dixit,
Lexq; eadem pœnæ, ne sis secura futuri,
Dicta tuo generi, serisq; nepotibus esto.
Postea discedens succis hecateidos herbæ
Sparsit, & extemplo tristi medicamine tactæ 140
Defluxere comæ, cum quis & naris, & aures.
Fitq; caput minimū, totoq; est corpore parua.
In latere exiles digiti pro cruribus hærent.
Cætera venter habet, de quo tamen illa remittit
Stamen, & antiquas exercet aranea telas. 145
Lydia tota fremit, Phrygiæq; per oppida facti
Rumor it, & magnū sermonibus occupat orbem.
Ante suos Niobe thalamos cognouerat illam,
Tunc cum Mæoniam virgo, Sipylumq; colebat.
Nec tamē admonita est pœna popularis Arachnes 150
Cedere cœlitibus, verbisq; minoribus vti.
Multa dabant animos, sed eā nec coniugis arces,
Nec gen us amborum, magniq; potentia regni

Sic placuere illi, quamuis ea cuncta placerent,
155 Vt sua progenies, & fœlicissima matrum
Dicta foret Niobe, si non sibi visa fuisset.
Nam sata Tiresia venturi præscia Manto
Per medias fuerat diuino concita motu
Vaticinata vias, Ismenides ite frequentes,
160 Et date Latonæ, Latonigenisq; duobus
Cum prece thura pia, lauroq; innectite crinem.
Ore meo latona iubet, paretur, & omnes
Thebaides iussis sua tempora frondibus ornant,
Thuraq; dant sanctis, & verba precantia flamis.
165 Ecce venit comitum Niobe celeberrima turba
Vestibus intexto phrygiis spectabilis auro,
Et quantum ira sinit formosa, mouensq; decoro
Cum capite immissos humerũ per vtrũq; capillos,
Constitit, vtq; oculos circuntulit alta superbos,
170 Quis furor auditos inquit præponere visis
Cœlestes? aut cur colitur Latona per aras?
Numẽ adhuc sine thure meũ est, mihi Tãtalus autor
Cui licuit soli superorum tangere mensas.
Pleiadũ soror est genitrix mea, maximus Atlas
175 Est auus, æthereum qui fert ceruicibus axem.
Iuppiter alter auus, socero quoq; glorior illo.
Me gentes metuunt Phrygiæ, me regia Cadmi
Sub domina est, fidibusq; mei commissa mariti
Mœnia cum populis a meq;, viroq; reguntur.
180 In quancunq; domus aduerti lumina partem,
Immensæq; spectantur opes, accedit eodem
Digna dea facies, huc natas adiice septem.
Et totidem iuuenes, & mox generosq;, nurusq;.
Quærite nũc habeat quã nostra superbia causam?

Quoq; modo audetis genitam Titanida Cæo 185
Latonam præferre mihi? cui maxima quondam
Exiguam sedem parituræ terra negauit?
Nec cœlo, nec humo, nec aqs dea vra recepta est.
Exul erat mundi, donec miserata vagantem
Hospita tu terris erras, ego dixit in vndis, 190
Instabilemq; locum Delos dedit, illa duorum
Facta parens, vteri pars hæc est septima nostri.
Sum fœlix, quis em̃ neget hoc? fœlixq; manebo.
Hoc quoq; quis dubitat? tutam me copia fecit.
Maior sum, quam cui possit fortuna nocere. 195
Multaq; vt eripiat, multo mihi plura relinquet.
Excessere metum mea iam bona, fingite demi
Huic aliquid populo natorum posse meorum,
Non tamen ad numerũ redigar spoliata duorum.
Ite sacris propere sacris, laurumq; capillis 200
Ponite, deponunt & sacra infecta relinquunt,
Quodq; licet, tacito venerantur murmure numen
Latonæ turba quantum distabat ab orba,
Indignata dea est, summoq; in vertice Cynthi
Talibus est dictis gemina cum prole locuta. 205
En ego vestra parens, vobis animosa creatis,
Et nisi Iunoni nulli cessura dearum,
An dea sim dubitor, perq; omnia sæcula cultis
Arceor, o nati nisi vos succurritis, aris.
Nec dolor hic solus, diro conuitia facto 210
Tantalis adiecit, vosq; est ponere natis
Ausa suis, & me, quod in ipsam recidat, orbam
Dixit, & exhibuit linguam scelerata paternam.
Deiectura preces erat his Latona relatis,
Desine Phœbus ait, pœnæ mora lõga querela est. 215

Dixit idem Phœbe, celeríq; per aera lapsu
Contigerant tecti Cadmeida nubibus arcem.
Planus erat, lateq; patens prope mœnia campus
Assiduis pulsatus equis, vbi turba rotarum,
220 Duraq; mollierat subiectas vngula glebas.
Pars ibi de septem genitis Amphione fortes
Conscendunt in equos, tyrioq; rubentia succo
Terga premũt, auro grauidis moderãtur habenis,
E quibus Ismenos, qui matri sarcina quondam
225 Primæ suæ fuerat, dum certum flectit in orbem
Quadrupedis cursum, spumãtiaq; ora coercet,
Hei mihi conclamat, medioq; in pectore fixa
Tela gerit, frenisq; manu moriente remissis
In latus a dextro paulatim defluit harmo.
230 Proximus audito sonitu per inane pharetræ
Frena dabat Sipylus, veluti cũ præscius imbres
Nube fugit visa, pendentiaq; vndiq; rector
Carbasa deducit, ne qua leuis effluat aura.
Frena tamen dantem non euitabile telum
235 Consequitur, summaq; tremens ceruice sagitta
Hæsit, & extabat nudum de gutture ferrum.
Ille vt erat pronus per crura admissa, iubasq;
Voluitur, & calido tellurem sanguine fœdat.
Phædimus infœlix, & auiti nominis hæres
240 Tantalus, vt solito finem imposuere labori,
Transierant ad opus nitidæ iuuenile palæstræ,
Et iam contulerant arcto luctantia nexu
Pectora pectoribus, cum tento concita neruo,
Sicut erant iuncti, traiecit vtrunq; sagitta
245 Ingemuere simul, simul incuruata dolore
Membra solo posuere, simul suprema iacentes

Lumina verſarunt, animam ſimul exhalarunt.
Aſpicit Alphenor, laniatacq; pectora plangens
Euolat, vt gelidos complexibus alleuet artus,
Incq; pio cadit officio, nam Delius illi 250
Intima fatifero rupit præcordia ferro.
Quod ſimul eductũ eſt, pars eſt pulmonis in hamis
Eruta, cumq; anima cruor eſt effuſus in auras.
At non intonſum ſimplex damaſitona vulnus
Afficit, ictus erat qua crus eſſe incipit, & qua 255
Mollia nodoſus facit internodia poples.
Dumq; manu tentat trahere exitiabile telum,
Altera per iugulum pennis tenus acta ſagitta eſt.
Expulit hanc ſanguis, ſeq; eiaculatus in altum
Emicat, & longe terebrata proſilit aura. 260
Vltimus Ilioneus non profectura precando
Brachia ſubſtulerat, dicq; o communiter omnes
Dixerat, ignarus non omnes eſſe rogandos,
Parcite, motus erat, cum iam reuocabile telum
Non fuit, arcitenens, minimo tamen occidit ille 265
Vulnere, non alte percuſſo corde ſagitta.
Fama mali, populiq; dolor, lachrymæq; ſuorum
Tam ſubitæ matrem certam fecere ruinæ.
Mirantem potuiſſe, iraſcentemq; quod auſi
Hoc eſſent ſuperi, quod tantum iuris haberent. 270
Nam pater Amphion ferro per pectus adacto
Finierat moriens pariter cum luce dolorem.
Heu quantum hæc Niobe, Niobe diſtabat ab illa,
Quæ modo Latois populum ſummouerat aris,
Et mediam tulerat greſſus reſupina per vrbem 275
Inuidioſa ſuis, at nunc miſeranda vel hoſti
Corporibus gelidis incumbit, & ordine nullo

Oscula dispensat natos suprema per omnes.
A quibus ad cœlum liuentia brachia tollens,
280 Pascere crudelis nostro Latona dolore,
Pascere ait, satiaq; meo tua pectora luctu,
Corq; ferum satia dixit, per funera septem
Efferor, exulta, victrisq; inimica triumpha.
Cur autē victrix? miseræ mihi plura supersunt,
285 Quam tibi fœlici, post tot quoq; funera vinco.
Dixerat & sonuit contento neruus ab arcu.
Qui præter Nioben vnam, conterruit omnes.
Illa malo est audax, stabant cum vestibus atris
Ante toros fratrum demisso crine sorores.
290 E quibus vna trahens hærentia viscere tela
Imposito fratri moribunda relanguit ore.
Altera solari miseram conata parentem
Conticuit subito, duplicataq; vulnere cæco est,
Oraq; compressit, nisi post, quam spiritus ibat.
295 Hæc frustra fugiens collabitur, illa sorori
Immoritur, latet hæc, illam trepidare videres.
Sexq; datis leto, diuersaq; vulnera passis,
Vltima restabat, quam toto corpore mater,
Tota veste tegens vnam, minimamq; relinque
300 De multis, minimam posco clamauit, & vnam
Dumq; rogat, pro qua rogat, occidit, orba resedit
Exanimes inter natos, natasq;, virumq;,
Diriguitq; malis, nullos mouet aura capillos.
In vultu color est sine sanguine, lumina mœstis
305 Stant immota genis, nihil est in imagine viuum
Ipsa quoq; interius cum duro lingua palato
Congelat, & venæ desistunt posse moueri.
Nec flecti ceruix, nec brachia reddere gestus,

Nec pes ire potest, intra quoq; viscera saxum est.
Flet tamen, & validi circundata turbine venti 310
In patriam rapta est, vbi fixa cacumine montis,
Liquitur, & lachrymis etiã nunc marmora manãt.
Tunc vero cuncti manifestam numinis iram
Fœmina, virq; timẽt, cultuq; impensius omnes
Magna gemelliperæ venerantur numina diuæ. 315
Vtq; fit a facto propiore priore renarrant.
E quibus vnus ait, Lyciæ quoq; fertilis agris
Non impune deam veteres spreuere coloni.
Res obscura quidem est ignobilitate virorum,
Mira tamen, vidi præsens stagnumq;, locumq; 320
Prodigio notum, nam me iam grandior æuo
Impatiensq; viæ genitor deducere lectos
Iusserat inde boues, gentisq; illius eunti
Ipse ducem dederat, cum quo dum pascua lustro,
Ecce lacu medio sacrorum nigra fauilla 325
Ara vetus stabat tremulis circundata cannis,
Restitit, & paruo faueas mihi murmure dixit
Dux meus, & simili faueas mihi murmure dixi.
Naiadum fauni ne foret tamen ara rogabam,
Indigenæve dei, cum talia rettulit hospes. 330
Non hac o iuuenis montanum numen in ara est.
Illa suam vocat hanc, cui quondã regia coniux
Orbem interdixit, quam vix erratica Delos
Errantem accepit tunc, cum leuis insula nabat.
Illic incumbens cum Palladis arbore palmæ, 335
Edidit inuita geminos Latona nouerca.
Hinc quoq; Iunonem fugisse puerpera fertur,
Inq; suo portasse sinu duo numina natos.
Iamq; chimeriferæ, cũ Sol grauis vreret arua,

340 Finibus in Lyciæ, longo dea fessa labore
Sydereo siccata sitim collegit ab æstu,
Vberaq; ebiberant auidi lactantia nati.
Forte lacum mediocris aquæ prospexit in imis
Vallibus, agrestes illic fruticosa legebant
345 Vimina cum iuncis, gratamq; paludibus vluam.
Accessit, positoq; genu Titania terram
Pressit, vt hauriret gelidos potura liquores.
Rustica turba vetat, dea sic affata vetantes,
Quid prohibetis aquas? vsus cõmunis aquarũ est.
350 Nec solem proprium natura, nec aera fecit,
Nec tenues vndas, ad publica munera veni.
Quæ tamẽ, vt detis, supplex peto, nõ ego nostros
Abluere hic artus, lassataq; membra parabam,
Sed releuare sitim, caret os humore loquentis,
355 Et fauces arent, vixq; est via vocis in illis.
Haustus aquæ mihi nectar erit, vitamq; fatebor
Accepisse, simul vitam dederitis in vndis.
Hi quoq; vos moueãt, qui nostro brachia tendũt
Parua sinu, & casu tendebant brachia nati.
360 Quẽ non blanda deæ potuissent verba mouere?
Hi tamen orantem perstant prohibere, minasq;
Ni procul abscedat, conuitiaq; insuper addunt.
Nec satis est ipsos etiam pedibusq;, manuq;,
Turbauere lacus, imoq; e gurgite mollem
365 Huc, illuc limum saltu mouere maligno.
Distulit ira sitim, neq; enim iam filia Cæi
Supplicat indignis, nec dicere sustinet vltra
Verba minora dea, tollensq; ad sydera palmas,
Aeternum stagno (dixit) viuatis in isto.
370 Eueniunt optata deæ, iuuat esse sub vndis.

Et modo tota, caua ſummergere membra, palude.
Nunc proferre caput, ſummo modo gurgite nare.
Sæpe ſuper ripam ſtagni conſiſtere, ſæpe
In gelidos reſilire lacus, ſed nunc quoq; turpes
Litibus exercent linguas, pulſoq; pudore 375
Quãuis ſint ſub aqua, ſub aqua maledicere tentãt.
Vox quoq; iam rauca eſt, inflataq; colla tumeſcũt.
Ipſaq; dilatant patulos conuitia rictus,
Terga caput tangunt, colla intercepta videntur,
Spina viret, venter pars maxima corporis, albet. 380
Limoſoq; nouæ ſaliunt in gurgite ranæ.
Sic vbi neſcio quis Lycia de gente virorum
Rettulit, exitium Satyri reminiſcitur alter,
Quem Tritoniaca Latous arundine victum
Affecit pœna, quid me mihi detrahis inquit? 385
Ah piget, ah non eſt, clamabat, tibia tanti.
Clamanti cutis eſt ſummos direpta per artus,
Nec quicquã niſi vulnus erat, cruor vndiq; manat,
Detectiq; patent nerui, trepidæq; ſine vlla
Pelle micant venæ, Salientia viſcera poſſes, 390
Et pellucentes numerare in pectore fibras.
Illum Ruricolæ ſyluarum numina Fauni,
Et Satyri fratres, & tunc quoq; clarus Olympus,
Et nymphæ flerunt, & quiſquis montibus illis,
Lanigeroſq; greges, armentaq; bucera pauit. 395
Fertilis immaduit, madefactaq; terra caducas
Concepit lachrymas, ac venis perbibit imis.
Quas vbi fecit aquas, vacuas emiſit in auras.
Inde petens rapidum ripis decliuibus æquor,
Marſya nomẽ habet, Phrygiæ liquidiſſimus amnis. 400
Talibus exemplis redit ad præſentia dictis

Vulgus, & extinctũ cum ſtirpe Amphiona luget.
Mater in inuidia eſt, hanc tunc quoq; dicit vnus
Fleſſe Pelops, humeroq; ſuas a pectore, poſt, quã
410 Deduxit veſtes, ebur oſtendiſſe ſiniſtro.
Concolor huic humerus naſcendi tẽpore dextro,
Corporeusq; fuit, manibus mox cæſa paternis
Membra ferunt iunxiſſe deos, aliisq; repertis,
Qui locus eſt iuguli medius, ſummiq; lacerti
415 Defuit, impoſitum eſt non cõparentis in vſum
Partis ebur, factoq; Pelops fuit integer illo.
Finitimi proceres coeunt, vrbesq; propinquæ
Orauere ſuos ire ad ſolatia reges,
Argosq;, & Sparte, Pelopeiadesq; Mycænæ,
420 Et non dum toruæ Calydon inuiſa Dianæ,
Orchomenosq; ferax, & nobilis ære Corinthos,
Meſſeneq; ferox, Patræq;, humilesq; Cleonæ,
Et nelea Pylos, nec adhuc Pytheia Troezen.
Quæq; vrbes aliæ bimari claudũtur ab Iſthmo
425 Exteriusq; ſitæ bimari ſpectantur ab Iſthmo.
Credere quis poſſet? ſolæ ceſſaſtis Athenæ.
Obſtitit officio bellum, ſubiectaq; ponto
Barbara Cecropios terrebant agmina muros.
Threicius Tereus hæc auxiliaribus armis
430 Fuderat, & clarum vincendo nomen habebat.
Quem ſibi Pandion opibusq;, viriſq;, potentem,
Et genus a magno ducentem forte Gradiuo,
Connubio Prognes iunxit, non pronuba Iuno,
Non Hymeneus adeſt, illi non Gratia lecto.
435 Eumenides tenuere faces de funere raptas.
Eumenides ſtrauere torum, tectoq; profanus
Incubuit Bubo, thalamiq; in culmine ſedit.

Hac aue coniuncti Progne, Tereusq;, parentes
Hac aue sunt facti, gratata est scilicet illis
Thracia, diisq; ipsis grates egere, diemq; 440
Quoq; data est claro Pandione nata Tyranno,
Quoq; erat ortus Itys festum iussere vocari.
Vsq; adeo latet vtilitas, iam tempora Titan
Quinq; per autumnos repetitis duxerat annis,
Cum blandita viro Progne, si gratia dixit 445
Vlla mea est, vel me visendam mitte Sorori,
Vel Soror huc veniat, redituram tempore paruo
Promittes Socero, magni mihi muneris instar
Germanam vidisse dabis, iubet ille carinas
In freta deduci, veloq; & remige portus 450
Cecropios intrat, Pyreæaq; littora tangit.
Vt primum soceri data copia, dextera dextræ
Iungitur, infausto committitur omine sermo.
Cœperat aduentus causas mandata referre
Coniugis, & celeres missæ spondere recursus. 455
Ecce venit diues magno Philomela paratu,
Diuitior forma, quales audire solemus
Naiadas, & Dryadas mediis incedere syluis,
Si modo des illis cultus, similesq; paratus.
Non secus exarsit conspecta virgine Tereus, 460
Quam si quis canis ignem supponat aristis,
Aut frondē, positasq; cremet fœnilibus herbas.
Digna quidem facies, sed & hunc innata libido
Extimulat, pronumq; genus regionibus illis
In Venerem, & flagrat vitio gentisq;, suoq;. 465
Impetus est illi comitum corrumpere curam,
Nutricisq; fidem, nec non in gentibus ipsam
Solicitare datis, totumq; impendere regnum,

Aut rapere, & sæuo raptam defendere bello.
470 Et nihil est, quod non effreno captus amore
Ausit, nec capiunt inclusas pectora flammas.
Iamq; moras malefert, cupidoq; reuertitur ore
Mandata ad Prognes, & agit sua vota sub illa.
Facundum faciebat amor, quotiesq; rogabat
475 Vlterius iusto, Prognen ita velle ferebat.
Addidit & lachrymas, tanquã mandasset & illas.
Prosuperi, quantum mortalia pectora cæcæ
Noctis habent: ipso sceleris molimine Tereus
Creditur esse pius, laudemq; a crimine sumit.
480 Quidq; idem Philomela cupit: patriosq; lacertis
Blanda tenens humeros, vt eat visura sororem,
Perq; suam, contraq; suam, petit illa, salutem.
Spectat eam Tereus, præcontrectatq; videndo,
Osculaq;, & collo circundata brachia cernens,
485 Omnia pro stimulis, facibusq;, ciboq;, furoris
Accipit, & quoties amplectitur illa parentem,
Esse parens vellet, neq; enim minus impius esset.
Vincitur amborum genitor prece, gaudet, agitq;
Illa patri grates, & successisse duabus
490 Id putat infœlix, quod erat lugubre duabus.
Iam labor exiguus phœbo restabat, equiq;
Pulsabant pedibus spatium decliuis olympi.
Regales epulæ mensis, & Bacchus in auro
Ponitur, hinc placido dantur sua corpora somno.
495 At rex Odrysius quamuis secessit ab illa,
Aestuat, & repetens faciem motusq;, manusq;,
Qualia vult fingit, quæ non dum vidit, & ignes
Ipse suos nutrit, cura remouente soporem.
Luxerat, & generi dextram complexus euntis

Pandion,comitem lachrymis cõmendat obortis. 500
Vt voluere ambæ,voluisti tu quoq; Tereu,
Hanc ego care gener,quoniam pia causa coegit,
Do tibi,perq; fidem,cognataq; pectora supplex.
Per superos oro,patrio vt tuearis amore.
Et mihi solicito lenimen dulce senectæ 505
Quã primũ(omnis erit nobis mora lõga)remittas.
Tu quoq; quã primũ(satis est procul esse sororẽ)
Si pietas vlla est,ad me Philomela redito.
Mandabat,pariterq; suæ dabat oscula natæ,
Et lachrymæ mites inter mandata cadebant, 510
Vtq; fide pignus,dextras vtrasq; poposcit,
Inter seq; datas iunxit,natamq;,nepotemq;
Absentes pro se memori rogat ore,salutet.
Supremumq; vale,pleno singultibus ore
Vix dixit,timuitq; suæ præsagia mentis, 515
Vt simul imposita est pictæ Philomela carinæ,
Admotũq; fretum remis,tellusq; repulsa est,
Vicimus exclamat,mecum mea vota feruntur.
Exultatq;,& vix animo sua gaudia differt
Barbarus,& nusquã lumen detorquet ab illa. 520
Non aliter,quã cum pedibus prædator aduncis
Deposuit nido leporem Iouis ales,ab alto
Nulla fuga est capto,spectat sua præmia rapror.
Iamq; iter effectum,iamq; in sua littora fessis
Puppibus exierant,cum rex,Pandione natam 525
In stabula alta trahit,syluis obscura vetustis.
Atq; ibi pallentem,trepidãq;,& cuncta timentẽ,
Et iam cum lachrymis vbi sit germana rogantẽ,
Includit,fassusq; nefas,& virginẽ,& vnam
Vi superat,frustra clamato sæpe parente, 530

Sæpe sorore sua, magnis super omnia diuis.
Illa tremit velut agna tremens, quæ saucia cani
Ore excussa lupi, non dum sibi tuta videtur.
Vtq; columba suo madefactis sanguine plumis
535 Horret adhuc, auidosq; timet, qbus hęserat, vngues.
Mox vbi mens rediit, passos laniata capillos
Lugenti similis, cæsis plangore lacertis
Intendens palmas, o diris Barbare factis.
O crudelis ait, nec te mandata parentis
540 Cum lachrymis mouere piis, nec cura sororis.
Nec mea virginitas, nec coniugalia iura.
Omnia turbasti, pellex ego facta sororis.
Tu geminus coniux, hostis mihi, debita pœna.
Quin animã hanc (ne q̃d facinus tibi pfide restet)
545 Eripis: atq; vtinam fecisses ante nefandos
Concubitus, vacuas habuissem criminis vmbras.
Si tamen hoc superi cernunt, si numina diuum
Sunt aliquid, si non perierunt omnia mecum,
Quandocunq; mihi pœnas dabis, ipsa pudore
550 Proiecto tua facta loquar, si copia detur,
In populos veniam, si syluis clausa tenebor,
Implebo syluas, & conscia saxa mouebo.
Audiat hoc æther, & si deus vllus in illo est.
Talibus ira feri post, quam cõmota tyranni,
555 Nec minor hac metus est, causa stimulatus vtraq;,
Quo fuit accinctus, vagina liberat ensem.
Arreptamq; coma, flexis post terga lacertis
Vincla pati cogit, iugulum Philomela parabat,
Spemq; suæ mortis viso conceperat ense
560 Ille indignantẽ, & nomen patris vsq; vocantem,
Luctantẽq; loqui, comprensam forcipe linguam

Abſtulit enſe fero, radix micat vltima linguæ.
Ipſa iacet, terræq; tremens immurmurat atræ.
Vtq; ſalire ſolet mutilatæ cauda colubræ,
Palpitat, & moriens dominæ veſtigia quærit. 565
Hoc quoq; poſt facinus (vix auſim credere) fertur
Sæpe ſua lacerum repetiſſe libidine corpus.
Suſtinet ad Prognen poſt talia facta reuerti,
Coniuge quæ viſo, germanam quærit, at ille
Dat gemitus fictos, commentaq; funera narrat. 570
Et lachrymæ fecere fidem, velamina Progne
Deripit ex humeris auro fulgentia lato,
Induiturq; atras veſtes, & inane ſepulchrum
Conſtituit, falſisq; piacula manibus infert,
Et luget, non ſic lugendæ fata ſororis. 575
Signa deus bis ſex acto luſtrauerat anno.
Quid faciat Philomela? fugam cuſtodia claudit.
Structa rigent ſolido ſtabulorum mœnia ſaxo.
Os mutum facti caret indice, grande doloris
Ingenium eſt, miſerisq; venit ſolertia rebus. 580
Stamina barbarica ſuſpendit candida tela,
Purpureasq; notas filis intexuit albis,
Indicium ſceleris, perfectaq; tradidit vni,
Vtq; ferat dominæ geſtu rogat, illa rogata
Pertulit ad Prognen, nec ſcit quid tradat in illis. 585
Euoluit veſtes ſæui matrona tyranni,
Fortunæq; ſuæ carmen miſerabile legit,
Et (mirum eſt potuiſſe) ſilet, dolor ora repreſſit,
Verbaq; quærenti ſatis indignantia linguæ
Defuerant, nec flere vacat, ſed fasq;, nefasq; 590
Confuſura ruit, pœnæq; in imagine tota eſt.
Tempus erat, quo ſacra ſolent trieterica Bacchi

Sithoniæ celebrare nurus, nox conſcia ſacris,
Nocte ſonat Rodope tinnitibus æris acuti,
595 Nocte ſua eſt egreſſa domo regina, deiq;
Ritibus inſtruitur, furi aliaq; accipit arma,
Vitæ caput tegitur, lateri ceruina ſiniſtro
Vellera dependent, humero leuis incubat haſta.
Concita per ſyluas turba comitante ſuarum
600 Terribilis Progne, furiisq; agitata doloris,
Bacche tuas ſimulat, venit ad ſtabula auia tãdem,
Exululatq;, euoeq; ſonat, portasq; refringit.
Germanamq; rapit, raptæq; inſignia Bacchi
Induit, & vultus ederarum frondibus abdit,
605 Attonitamq; trahens intra ſua mœnia ducit.
Vt ſenſit tetigiſſe domum Philomela nefandam,
Horruit infœlix, totoq; expalluit ore.
Nacta locum Progne ſacrorum pignora demit,
Oraq; deuelat miſeræ pudibunda ſororis,
610 Amplexumq; petit, ſed non attollere contra
Subſtinet hæc oculos pellex ſibi viſa ſororis,
Deiectoq; in humum vultu iurare volenti,
Teſtariq; deos, per vim ſibi dedecus illud
Illatum, pro voce manus fuit, ardet & iram
615 Non capit ipſa ſuam Progne, fletumq; ſororis
Corripiens, nõ eſt lachrymis hoc inquit agendũ,
Sed ferro, ſed ſi quid habes, quod vincere ferrum
Poſſit, in omne nefas ego me germana paraui.
Aut ego cum facibus regalia tecta cremabo,
620 Artificem mediis immittam Terea flammis,
Aut linguã, aut oculos, & quæ tibi mẽbra pudorẽ
Abſtulerunt, ferro rapiam, aut per vulnera mille
Sontem animã expellã, magnũ eſt q̃dcunq; paraui

Quid ſit adhuc dubito, peragit dũ talia Progne,
Ad matrem veniebat Itys, quid poſſit, ab illo 625
Admonita eſt, oculisq; tuens immitibus, ah quam
Es ſimilis patri, dixit, nec plura locuta
Triſte parat facinus, tacitaq; exæſtuat ira,
Vt tamen acceſſit natus, matriq; ſalutem
Attulit, & paruis adduxit colla lacertis, 630
Mixtaq; blanditiis puerilibus oſcula iunxit,
Mota quidẽ eſt genitrix, infractaq; conſtitit ira,
Inuitiq; oculi lachrymis maduere coactis.
Sed ſimul ex nimia mentem pietate labare
Senſit, ab hoc iterum eſt ad vultus verſa ſororis. 635
Inq; vicem ſpectans ambos, cur admouet inquit
Alter blanditias? rapta ſilet altera lingua?
Quam vocat hic matrẽ, cur nõ vocat illa ſororem?
Cui ſis nupta vide Pandione Nata, marito.
Degeneras, ſcelus eſt pietas in coniuge Tereo. 640
Nec mora traxit Ityn, veluti Gangetica ceruæ
Lactentem fœtum per ſyluas Tigris opacas.
Vtq; domus altæ partem tenuere remotam,
Tendentemq; manus, & iam ſua fata videntem,
Et mater, mater clamantem, & colla petentem, 645
Enſe ferit Progne, lateri qua pectus adhæret.
Nec vultum vertit, ſatis illi ad fata, vel vnum
Vulnus erat, iugulum ferro Philomela reſoluit.
Viuaq; adhuc, animæq; aliquid retinentia mẽbra
Dilaniat, pars inde cauis exultat ahenis, 650
Pars veribus ſtridet, manat penetralia tabo.
His adhibet coniux ignarum Terea menſis.
Et patrij moris ſacrum mentita, quod vni
Fas ſit adire viro, comites, famulosq; remouit.

655 Ipse sedens solio Tereus sublimis auito
Vescitur, incq; suam sua viscera congerit aluum.
Tantaq; nox animi est, Ityn huc accersite, dixit.
Dissimulare nequit crudelia gaudia Progne.
Iamq; suæ cupiens existere nuncia cladis,
660 Intus habes, quod poscis ait, circunspicit ille.
Atq; vbi sit, quærit, quærenti, iterumq; vocanti
Sicut erat sparsis furiali cæde capillis
Prosiluit, Ityosq; caput Philomela cruentum
Misit in ora patris, nec tempore maluit vllo
665 Posse loqui, & meritis testari gaudia dictis.
Thracius ingenti mensas clamore repellit,
Vipereasq; ciet stygia de valle sorores
Et modo si posset reserato pectore, diras
Egerere inde dapes, emersaq; viscera gestit.
670 Flet modo, seq; vocat bustum miserabile Nati.
Nunc sequitur nudo genitas Pandione ferro.
Corpora Cecropidum pennis pendere putares
Pendebant pennis, quarum petit altera syluas,
Altera tecta subit, neq; adhuc de pectore cædis
675 Excessere notæ, signataq; sanguine pluma est.
Ille dolore suo, pœnæq; cupidine velox
Vertitur in volucrem, cui stant in vertice cristæ,
Prominet immodicũ pro longa cuspide rostrum.
Nomen Epops volucri, facies armata videtur.
680 Hic dolor ante diem, longæq; extrema senectæ
Tempora tartareas Pandiona misit ad vmbras.
Sceptra loci, rerũq; capit moderamen Erechtheus,
Iustitia dubium est, validis ne potentior armis.
Quattuor ille quidem iuuenes, totidemq; crearat
685 Fœmineæ sortis, sed erat par forma duarum.

E quibus Eolides Cephalus te coniuge fœlix
Procri fuit, Boreæ Tereus, Thracesq; nocebant.
Dilectaq; diu caruit deus Orithyia.
Dum rogat, & precibus mauult, quã viribus vti.
Aſt vbi blanditiis agitur nihil, horridus ira 690
Quæ ſolita eſt illi, nimiumq; domeſtica vento,
Et merito dixit, quid enim mea tela reliqui?
Sæuiciam, & vires, iramq;, animosq; minaces?
Admouiq; preces, quarum me dedecet vſus?
Apta mihi vis eſt, hac triſtia nubila pello. 695
Hac freta concutio, nodoſaq; robora verto,
Induroq; niues, & terras grandine pulſo.
Idem ego cum fratres cœlo ſum nactus aperto,
(Nam mihi campus is eſt) tanto molimine luctor,
Vt medius noſtris concurſibus inſonet æther, 700
Exiliantq; cauis eliſi nubibus ignes.
Idem ego cum ſubij conuexa foramina terræ,
Suppoſuiq; ferox imis mea terga cauernis,
Solicito manes, totumq; tremoribus orbem.
Hac ope debueram thalamos petiiſſe, ſocerq; 705
Non orandus erat mihi, ſed faciẽdus Erichtheus.
Hæc Boreas aut his non inferiora locutus
Excuſſit pennas, quarum iactatibus omnis
Afflata eſt tellus, latumq; perhorruit æquor
Puluereãq; trahens per ſumma cacumina pallam, 710
Verrit humũ, pauidamq; metu caligine tectus
Orithyiam adamans fuluis complectitur alis.
Dum volat, arſerunt agitati fortius ignes.
Nec prius aerij curſus ſuppreſſit habenas,
Quã Ciconum tenuit populos, & mœnia raptor. 715
Illic & gelidi coniux Actæa Tyranni,

Et genitrix facta est, partuq; enixa gemellos,
Cætera qui matris, pennas genitoris habebant.
Non tamẽ has memorant vna cum corpore natas,
720 Barbaq; dum rutilis aberat subnixa capillis,
Implumes Calaisq; puer, Zetesq; fuerunt.
Mox pariter pennæ ritu cœpere volucrum
Cingere vtrunq; latus, pariter flauescere malæ.
Ergo vbi concessit tempus puerile iuuentæ,
725 Vellera cum Minyis nitido radiantia villo,
Per mare non notum prima petiere carina.

P. OVI. NASO. METAMORPHOSEON LIB. VII.

TAMQVE fretum Minyæ Pagasæa puppe secabant,
Perpetuaq; trahens inopem sub nocte senectam
Visus erat Phineus, iuuenesq; aquilõe
Virgineas volucres miseri senis ore fugarãt. (creati
5 Multaq; perpessi claro sub Iasone, tandem
Contigerant rapidas limosi phasidos vndas.
Dumq; adeunt regem, Phrixeaq; vellera poscũt,
Voxq; datur Minyis magnorũ horrenda laborũ,
Concipit interea validos Aeetias ignes,
10 Et luctata diu post, quam ratione furorem
Vincere non poterat, frustra Medea repugnas,
Nescio quis deus obstat ait, mirũq; quid hoc est,
An aliquid certe simile huic, q̃d amare vocatur,
Nam cur iussa patris nimiũ mihi dura videntur?
15 Sunt quoq; dura nimis, cur quẽ modo deniq; vidi,